

Přehled vybraných legislativních změn platných od 1. ledna 2026

Občanské právo

Občanský zákoník	Rozvod	• Nesmluvený: návrh podá jen jeden z manželů → soud zjišťuje pouze rozvrat nikoliv příčiny rozvratu • Smluvený: soud bere rozvrat při splnění určitých podmínek za prokázaný, upuštění od podmínky odděleného žití 6 měsíců
Občanský zákoník	Péče o dítě	• Zrušení rozlišení střídavé/výlučné/společné péče, v případě dohody rodičů → péče obou • Úprava nepřímého styku na dálku • Povinnost komunikace a informování, společné rozhodování rodičů • Zákaz tělesných trestů a ponižujících opatření
Občanský zákoník	Výživné	• Soud rozhoduje bez návrhu, primárně schvaluje dohodu rodičů • V případě snížení výživného → nevrací se spotřebovaná část ale sníží se budoucí dávky • Možnost postoupení pohledávky na výživné • Zvláštní úrok z prodlení pro výživné (stanoven nařízením vlády)
Zákon o zvláštních řízeních soudních	Soudní řízení	• Spojení řízení o rozvodu a poměrech dítěte • Možnost prozatímní úpravy poměrů dítěte, soud přihlíží k dohodě rodičů

Správní právo

Soudní řád správní	Soudní přezkum	• Rozšíření soudního přezkumu na negativní závazná stanoviska – lze napadnout samostatně před konečným rozhodnutím • Možnost soudní ochrany v rané fázi bez nutnosti podávat kompletní žádost o povolení záměru
Soudní řád správní	Práva zúčastněných osob	• Zúčastněné osoby mají stejná procesní práva jako účastník • Právo na náhradu nákladů, doručování podání, vyzývání k vyjádření • Dopad zejména v soudním přezkumu rozhodnutí o povolení záměru, kdy stavebník není navrhovatelem samotné žaloby proti rozhodnutí

Zákon o daních z příjmu	Kvalifikované zaměstnanecké opce	- Nový zvýhodněný daňový režim zacílen zejména na menší podniky - Pokud budou splněny zákonem stanovené podmínky, příjmy zaměstnanců při využití nároků z těchto programů nebudou zdaněny okamžitě, jejich daňová povinnost se odkládá Zaměstnavatelé mají oznamovací povinnost vůči správci daně, a to ve lhůtě pro podání jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele
Zákon o daních z příjmu	Cenné papíry a obchodní podíly	Ruší se limit 40 milionů korun pro osvobození příjmů fyzických osob z prodeje cenných papírů a obchodních podílů, pokud byl splněn tzv. časový test

Pracovní právo

Zákon č. 323/2025 Sb. (+Nařízení vlády č. 417/2025 Sb.)	Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele (JMHZ)	Elektronické jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele (nahrazuje cca 25 hlášení vůči např. MPSV, ČSSZ, ÚP ČR, SÚIP, GŘ aj.) - Za leden–březen 2026 hlášení od 1. 4. do 30. 6. - Další povinnosti od 2. čtvrtletí 2026 Registrace zaměstnance již před začátkem práce Sankce až 5 000 Kč za chybná/opožděná data za každého zaměstnance
Zákon č. 324/2025 Sb.	Povinný příspěvek na spoření	Právo na vyplacení povinného příspěvku na vybraný produkt spoření na stáří zaměstnancům vykonávající rizikové práce (vibrace, chlad, teplo aj.) Podmínky: 3 odpracované směny rizikové práce a uplatnění práva Informační povinnost zaměstnavatele o právu každého, koho se příspěvek týká a o způsobu uplatnění práva již před začátkem výkonu rizikové práce, dodatečně do 16. 1. 2026 x pokuta až 200 000 Kč - Povinnost evidence o povinných příspěvcích Povinnost vydat potvrzení o zaplacení ve stanovené lhůtě x pokuta až 200 000 Kč
Zákoník práce	Rodičovská dovolená	Nový §197 odst. 4 ZP – rozšíření práva na rodičovskou dovolenou na osoby pečující na základě prohlášení o péči o dítě mezi rodiči dítěte a osobou, která bude o dítě osobně pečovat dle ZDP
Nařízení vlády č. 322/2025 Sb.	Pracovní úrazy	- Postupy zaměstnavatelů při pracovních úrazech - Možnost online hlášení přes portál SÚIP

Trestní právo

Trestní řád	Posílení ochrany důvěrné komunikace mezi obviněným a obhájcem (nový § 35a TR)	OČTŘ musí respektovat soukromí komunikace ve všech formách x nelze použít jako důkaz - Pokud se podezřelý či obviněný použití informace sám dovolává nebo obsahem informace nebylo poskytování právních služeb → lze použít jako důkaz i pokud OČTŘ soukromí komunikace nerespektovaly
Trestní řád	Rozšíření práv poškozených (§50 odst.1)	Pokud sami nezvolí zmocněnce, mohou jejich procesní práva nově vykonávat také opatrovníci, kteří jsou advokáty, oznámí-li to OČTŘ

Trestní řád	Omezení doby opatření nahrazujících vazbu (§73aa)	- Opatření nahrazující vazbu mohou trvat jen nezbytně nutnou dobu, po kterou trvají důvody vazby, je-li ho zapotřebí k nahrazení vazby - Celková doba trvání nesmí překročit jeden a půl násobek doby stanovené pro trvání vazby
Trestní řád	Snazší přístup OČTŘ k datům	OČTŘ možnost požadovat nejen vydání datového nosiče, ale i samotnou kopii požadovaných dat
Trestní řád	Dětský certifikát – přísnější evidence	- Speciální záznam v evidenci skutečností důležitých pro práci s dětmi Záznam se bude evidovat mnohem delší dobu a přísněji sleduje, zda se osoba dopustila závažného trestného činu proti životu, zdraví či důstojnosti dítěte - Běžný výpis z rejstříku trestů → možnost opětovně pracovat s dětmi po zahlazení odsouzení za trestný čin proti dítěti Soudy budou povinny rozhodovat v rozsudku o provedení záznamu, záznam bude mít v nejzávažnějších případech extrémně dlouhou dobu trvání - Účinnost až od ledna 2027
Trestní řád	Jednodušší narovnání	Nebude nutné provádět povinný výslech obviněného a poškozeného před schválením narovnání, a nově bude možné zaplatit jen část škody (min. 30 % z dlužné částky) okamžitě a zbytek hradit ve splátkách
Trestní řád	Trestní příkaz	Nepodmíněný trest do 6 měsíců lze uložit trestním příkazem
Trestní zákoník	Drogová kriminalita	Povoleno → vypěstování 3 rostlin konopí pro vlastní spotřebu, držení do 100 gramů konopí doma a do 25 gramů na veřejnosti Přestupek → 4-5 rostlin nebo 200 gramů v domácnosti a 50 gramů mimo ni TČ → vyšší množství
Trestní zákoník	Nové skutkové podstaty	Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§191a) Nový odst. 2 § 181 poškození cizích práv ...kdo využívá podoby jiného nebo jeho projev osobní povahy, které se jeví být pravými...
Trestní zákoník	Změna skutkové podstaty neplacení výživného	Posuzuje se nejen samotná doba neplacení (déle než 4 měsíce), ale i následky pro oprávněného (v důsledku toho se dítě nebo jiná oprávněná osoba ocitne v nouzi)
Trestní zákoník	Úpravy podmíněného propuštění	Povinnost (nikoliv možnost) soudu podmíněně propustit odsouzeného za předpokladu splnění zákonných podmínek pro podmíněné propuštění (podmínky zůstávají beze změn)
Trestní zákoník	Vazba	Započítávání nezákonné vazby a zrušených trestů do jiných řízení
Trestní zákoník	Trestání	Změny v ukládání peněžitých a alternativních trestů

Vyhlášky, které by vás mohly zajímat

Cloud computing	Vyhláška č. 505/2025 Sb., o některých požadavcích pro zápis do katalogu cloud computingu
Územně plánovací dokumentace	Vyhláška č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu
Vodovody a kanalizace	Vyhláška č. 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě, ve znění vyhlášky č. 93/2023 Sb., a vyhláška č. 390/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů
Odpady	Změna vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

